

Ang Basahon ni Daniel - Numero Singkuwenta ug Duha

Pagpadayag sa Mahimayaong Tigmo sa Tagna: Ang Panan-awon ni Daniel ug ang Pagbangon sa mga Gingharian

Jeff Pippenger

2024-01-16

Sa miaging artikulo atong gipunting nga si Gabriel mihatag sa konklusyon sa “katapusang kapungot” aron sa pagpamatuod sa petsa sa 1844, pinasikad sa duha ka mga saksi. Nasabtan ni Miller ang “pito ka mga panahon” sa Levitico 26, nga gipatuman batok sa gingharian sa Juda, apan wala gayud siya miabot sa punto diin nakita niya ang katuyoan ug ang kalabutan sa paghukom sa “pito ka mga panahon” ibabaw sa amihanang ug habagatang mga gingharian sa Israel. Kon iya bang naila ang kalainan sa “katapusang kapungot” diha sa bersikulo 19, kini talagsaon nga mapamatud-an, bisan pa walay pagduha-duha nga iyang nasabtan sa kinatibuk-ang diwa nga ang “kapungot” mao ang “pito ka mga panahon.” Ang kahayag mahitungod sa nahaunang ug katapusang kapungot giablihan ni Palmoni sa 1856, apan kini gisalikway niadtong 1863. Apan ang mensahe ni Miller bahin sa “pito ka mga panahon” husto, bisan pa man limitado.

Si Miller makaila nga ang gamayng sungay sa paganong Roma maoy mipataas ug midayeg sa paganismo, diha sa bersikulo onse sa Daniel otso, kay alang kang Miller ang “pagkuha” yano lamang nga pagwagtang sa matag usa sa tulo niini ka paglitok diha sa Daniel. Bisan pa niana, ang iyang mensahe husto gihapon, bisan limitado.

Nasabtan sa mga Millerite nga ang “santuwaryo” diha sa bersikulo onse mao ang pagano nga templo sa siyudad sa Roma (ang Pantheon), apan ang Hebreohanong pinulongan dili mao ang basihan sa ilang mensahe. Ang mensahe ni Miller nakapokus sa matagnaong panahon. Ang kasaysayan diin ang ilang mensahe nabuksan nagpugong kanila sa pagtan-aw sa Tinipong Bansa sa Amerika ingon nga ikaunom nga gingharian sa panagna sa Biblia, apan labaw pa niana, nagpugong usab kini kanila sa pagtan-aw sa kapapahan ingon nga ikalima nga gingharian sa panagna sa Biblia.

Tungod sa kasaysayan diin sila nagpuyo, ilang gigamit ang mga tagna nga nahiuyon sa ilang gipaabot nga hapit na nga pagbalik ni Cristo, ug sila nangapakyas sa ilang gilaoman, apan husto ang ilang mensahe. Sa dihang gihatag ni Gabriel ang paghubad sa duha ka mga panan-awon diha sa mga bersikulo kinse hangtod baynte-siyete, ang pagsabot ni Miller nakababag kaniya sa pag-ilha sa mas halapad nga pagpadayag sa mga gingharian nga girepresentahan sa pag-usab-usab sa gender sa gamayng sungay diha sa mga bersikulo nuebe hangtod dose. Ang mga Millerita nakakita lamang sa Roma ingon nga ikaupat ug katapusang yutan-ong gingharian diha sa paghubad ni Gabriel.

Ug nahitabo nga sa dihang ako, si Daniel gayud, nakakita sa panan-awon, ug nangita sa kahulogan niini, tan-awa, may mitindog sa akong atubangan nga sama sa dagway sa usa ka tawo. Ug nakadungog ako sa tingog sa usa ka tawo tali sa mga pangpang sa Ulai, nga mitawag ug miingon: Gabriel, pasabta kining tawhana sa panan-awon. Busa miduol siya sa dapit diin

ako nagtindog; ug sa diha nga siya miduol, nahadlok ako, ug mihapa nga nagtukob sa akong nawong; apan siya miingon kanako: Sabta, O anak sa tawo; kay ang panan-awon alang sa panahon sa katapusan. Ug samtang siya nagsulti kanako, nahulog ako sa halalum nga pagkatulog nga ang akong nawong atua sa yuta; apan gihikap niya ako, ug gipatindog ako nga matul-id. Ug siya miingon: Tan-awa, pahibaloon ko ikaw sa mahitabo sa ulahing katapusan sa kapungot; kay sa gitakda nga panahon ang katapusan moabut. Ang karnero nga imong nakita nga may duha ka sungay mao ang mga hari sa Media ug Persia. Ug ang balhiboon nga kanding mao ang hari sa Grecia; ug ang dakung sungay nga anaa sa taliwala sa iyang mga mata mao ang unang hari. Karon kay kana nabali, ug upat ang mitindog puli niini, upat ka gingharian ang motindog gikan sa nasod, apan dili sa iyang gahum. Ug sa ulahing panahon sa ilang gingharian, sa dihang ang mga malapason mahitugkad na sa hingpit, motindog ang usa ka hari nga mabangis ug panagway, ug masinabton sa malalum nga pulong. Ug ang iyang gahum mahimong kusgan, apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahum; ug siya makapahimog katingalahan nga paglaglag, ug mouswag, ug magabuhat, ug laglagon niya ang mga gamhanan ug ang balaang katawhan. Ug pinaagi usab sa iyang malalangong pamaagi, ipauswag niya ang limbong diha sa iyang kamot; ug sa iyang kasingkasing pagabayawon niya ang iyang kaugalingon, ug pinaagi sa pakigdait laglagon niya ang daghan: motindog usab siya batok sa Prinsipe sa mga prinsipe; apan pagadugmokon siya nga walay kamot. Ug ang panan-awon bahin sa kahaponon ug sa kabuntagon nga gisulti tinuod man; busa tak-omi ang panan-awon; kay kini alang sa daghang mga adlaw. Ug ako, si Daniel, naluya ug nasakit sulod sa pipila ka adlaw; human niana mibangon ako, ug gibuhat ko ang bulohaton sa hari; ug nahibulong ako sa panan-awon, apan walay nakasabot niini. Daniel 8:15–27.

Bisan si Daniel nakadawat sa panan-awon sa Suba sa Ulai (nga karon anaa na sa proseso sa katumanan), sa kasaysayan sa Babilonia, ang nahaunang gingharian wala iapil sa maong panan-awon. Naapil kini ingon nga ulo nga bulawan, ug ang leon sa kapitulo dos ug pito, apan ang malan-ong kinaiya sa Babilonia nga pagakuhaan ug unya pagapasig-uli-an maoy gihatagan og paghatag ug gibug-aton sa kapitulo otso. Si Nabucodonosor naghulagway sa makamatay nga samad sa pagkapapado sa dihang siya gipapahawa gikan sa mga tawo sulod sa “pito ka panahon,” sa ingon naghulagway sa simbolikong kapitoan ka tuig diin ang bigaon sa Tiro hingkalimtan. Sa Daniel kapitulo otso, ang Babilonia hingkalimtan gikan sa mga gingharian sa propesiya sa Biblia ug ang panan-awon nagsugod uban sa mga Medo ug mga Persiahanon (ang karnero nga laking lake), nga gisundan sa Gresya (ang kanding nga lake).

Ang gingharian ni Alexander the Great nabungkag ngadto sa upat ka mga gingharian nga adunay mas ubos nga gahum kay kang Alexander, sumala usab sa girepresentahan sa kapitulo pito pinaagi sa leopardo nga may upat ka mga pako ug upat ka mga ulo. Ang upat nagarepresentar sa tibuok kalibotan, sumala sa girepresentahan sa amihanan, sidlanan, habagatan, ug kasadpan. Sa bersikulo otso sa kapitulo otso, may upat ka inila nga mitungha paingon sa upat ka mga hangin sa langit. Sa kapitulo pito, ang upat ka mga pako sa Gresya nagakatakdo sa upat ka mga hangin sa kapitulo otso, ug ang upat ka mga ulo sa Gresya nagakatakdo sa upat ka mga inila. Ang upat ka mga ulo ug ang upat ka mga inila nagarepresentar sa upat ka mga gingharian nga gibungkagngadtoan sa orihinal nga gingharian ni Alexander, ug ang upat ka mga pako ug ang upat ka mga hangin nagarepresentar sa upat ka mga dapit sa pagkabahinbahin. Ang kalainan niini nga punto mahinungdanon nga

makita, kay kini nagarepresentar sa usa ka pangatarungan nga gigamit sa mga Millerite batok sa tradisyonal nga pagsabot sa mga Protestante mahitungod sa ikaupat nga gingharian sa Roma.

Sa mga tapyas ni Habakkuk, nga girepresentahan sa mga pioneer nga tsart sa 1843 ug 1850, adunay usa lamang ka representasyon nga wala naghulagway ug usa ka propetikong aplikasyon, ug kini may kalabutan sa kalainan tali sa upat ka ulo ug sa mga ilado, ug sa upat ka pako ug mga hangin. Sa paningkamot sa pagtabon sa kamatuoran mahitungod sa Roma ingon nga ikaupat nga gingharian sa tagna sa Biblia, gipaila ni Satanas ang usa ka pangatarungan mahitungod sa tinuod o bakak nga kahulogan sa upat ka ulo ug sa mga ilado, ug sa upat ka pako ug mga hangin. Gibuhat kini ni Satanas kay ang basahon ni Daniel tin-aw nga nagaila nga adunay usa ka lahi nga simbolo sa basahon ni Daniel nga maoy nagpatindog sa panan-awon. Kabahin sa ebidensiya nga nagpatindog nianang simboloanaa sa upat ka ulo ug sa mga ilado, ug sa upat ka pako ug mga hangin. Gisupportahan sa mga Protestante ang usa ka satanikong pagtan-aw niini nga pangatarungan, ug ang pangatarungan hilabihan ka mahinungdanon sa kasaysayan sa mga Millerite nga ilang gireperensiya ang maong pangatarungan diha sa tsart. Ang gahum nga nagpatindog sa panan-awon nga “chazon” sa basahon ni Daniel giila nga mao ang “mga tulisan sa imong katawhan,” ug giila sa mga Protestante kana nga gahum ingon nga usa sa hataas nga linya sa mga haring Siriano nga ginganlan ug Antiochus Epiphanes, ug giila sila ni Miller ingon nga Roma.

Ug niadtong mga panahona daghan ang motindog batok sa hari sa habagatan: ug ang mga tulisan sa imong katawohan magbayaw sa ilang kaugalingon aron sa pagtukod sa panan-awon; apan sila mangapukan. Daniel 11:14.

Si Antiochus usa sa mga hari, sa usa ka linya sa mga hari nga naggikan sa usa sa upat ka gingharian diin nabahin ang gingharian ni Alexander. Ang gamayng sungay sa bersikulo nuybe sa Daniel otso, misunod sa gingharian ni Alexander, ug ang bersikulo nuybe nagaingon nga gikan sa usa kanila, migula ang gamayng sungay.

Ug gikan sa usa kanila mitungha ang usa ka gamayng sungay, nga mitubo nga hilabihan pagkanahitas-an, paingon sa habagatan, ug paingon sa sidlakan, ug paingon sa maanindot nga yuta. Daniel 8:9.

Ang pangatarungan kon ang Roma ba maoy nagatukod sa panan-awon, o ang usa ka huyang ug dili kaayo mahinungdanong hari sa Siria maoy nagatukod sa panan-awon, nagalakip sa pangatarungan kon ang gahum sa gamayng sungay migula ba gikan sa usa sa upat ka mga sungay, o gikan sa usa sa upat ka mga hangin. Dili kini dako nga pangatarungan, kay ang kasaysayan ug tagna matin-aw nga ang Roma dili kaliwat sa imperyong Griyego, kondili nga ang Roma usa ka bag-ong gahum. Kon ang Roma mao ang ikaupat nga gingharian, nan ang “usa kanila” sa bersikulo nuybe kinahanglan usa sa upat ka mga hangin o mga pako. Kon si Antiochus Epiphanes kini, migula kini gikan sa sungay sa Siria.

Giila sa mga Millerite nga ang gahum nga girepresentahan isip “ang mga tulisan sa imong katawohan” motindog batok kang Cristo.

Ug pinaagi sa iyang palisiya iyang ipauswag usab ang limbong diha sa iyang kamot; ug sa iyang kasingkasing iyang padakuon ang iyang kaugalingon, ug pinaagi sa pakigdait iyang laglagon ang daghan: motindog usab siya batok sa Prinsipe sa mga prinsipe; apan siya pagadugmokon nga walay kamot. Daniel 8:25.

Ang “Prinsipe sa mga prinsipe” mao si Cristo, ug si Antiochus Epiphanes nabuhi sa hataas pa nga panahon sa wala pa matawo si Cristo, busa kini nga kamatuoran gipasiugda sa mga Millerita diha sa tsart sa 1843. Sa maong tsart ilang gilakip ang petsang 164, nga sa pagkatinuod walay biblikanhong reperensiya, ug usa lamang ka timailhan nga nagpaila sa kahulogan sa paglalis mahitungod sa ikaupat nga gingharian tali kang Miller ug sa mga Protestanteng teologo. Tupad sa tuig nga “164” sa tsart ilang gisulat, “Kamatayon ni Antiochus Epiphanes nga sa pagkatinuod wala motindog batok sa Prinsipe sa mga prinsipe sanglit patay na siya sulod sa 164 ka tuig sa wala pa matawo ang prinsipe sa mga prinsipe.”

Karon ang Adventismo nagatudlo nga “ang mga tulisan sa imong katawhan” mao si Antiochus Epiphanes, maingon usab ang apostatang Protestantismo, bisan pa sa kamatuoran nga ang inspirasyon nagtala nga “ang 1843 chart gimandoan sa kamot sa Ginoo ug dili angay usbon.” Ang mga Millerita nahibalo nga ang hari nga mabangis ug dagway mao ang Roma, busa wala sila matarog sa satanikanhong pagtulon-an nga naglaglag sa katakos sa pagpatukod sa panan-awon nga “chazon.” Klaro ang Biblia nga kon walay panan-awon, ang katawhan mangahanaw.

Diin walay panan-awon, ang katawhan mangahanaw; apan ang nagabantay sa kasugoan, bulahan siya. Proverbio 29:18.

Ang panan-awon nga giila ni Solomon diha sa bersikulo mao ang panan-awong “chazon,” nga sa bersikulo trese sa Daniel otso mao ang panan-awon nga nagaila sa paganismo ug kapapahan nga nagatamak sa balaang puloy-anan ug sa panon. Alang sa mga Millerite, kining duha ka makapanglaglag nga gahum nagrepresentar sa ikaupat nga gingharian sa tagna sa Biblia, ug kon wala nila mailhi ang ikaupat nga gingharian sa Roma (ang mga tulisan sa imong katawhan), dili nila matukod ang panan-awon. Ang “mga tulisan sa imong katawhan” sa bersikulo katorse sa Daniel onse, kinahanglan motindog batok sa hari sa habagatan, mopataas sa ilang kaugalingon, magtukod sa panan-awon, ug mangapukan. Gituman sa Roma ang matag usa nianang mga kinaiya.

Sa ikapitong kapitulo, ang ikaupat nga gingharian piho gayod nga giila nga “lahing matang” gikan sa mga gingharian nga nauna niini.

Human niini nakita ko diha sa mga panan-awon sa kagabhion, ug ania karon, ang ikaupat nga mananap, makalilisang ug makahahadlok, ug hilabihan ka kusgan; ug kini may dagkong ngipon nga puthaw: kini milamoy ug midugmok sa mga tipik, ug gitumban ang nahibilin pinaagi sa iyang mga tiil: ug kini lahi gikan sa tanang mga mananap nga nanguna kaniya; ug kini may napulo ka mga sungay.... Unya buot ko mahibaloan ang kamatuoran mahitungod sa ikaupat nga mananap, nga lahi gikan sa tanang uban, hilabihan ka makalilisang, kansang mga ngipon puthaw, ug ang iyang mga kuko tumbaga; nga milamoy, midugmok sa mga tipik, ug gitumban ang nahibilin pinaagi sa iyang mga tiil; Ug mahitungod sa napulo ka mga sungay nga diha sa iyang ulo, ug mahitungod sa lain nga mitungha, ug sa atubangan niini nangapukan ang

tulo; mao gayud kadtong sungay nga may mga mata, ug usa ka baba nga namulong ug dagkong mga butang, kansang panagway labi pang mapintas kay sa iyang mga kauban. Daniel 7:7, 19, 20.

Ang ikaupat nga gingharian sa Daniel siete sa makaduhang higayon giila nga “lahi” gikan sa mga gingharian nga nag-una niini. Kon ang “gamayng sungay” sa bersikulo nuebe yano lamang nga pagpadayon sa sungay sa Siria (Antiochus Epiphanes), dili unta kini lain. Ang mga mananap nga nag-una sa Roma sa kapitulo siete mao ang leon, ang oso, ug ang leopardo, silang tanan mga mananap nga tinuod nga anaa sa kinaiyahan; apan sa pag-abot sa ikaupat nga mananap nga may ngipon nga puthaw ug mga kuko nga tumbaga, si Daniel wala mahibalo ug bisan unsang mananap sa kinaiyahan nga nagrepresentar sa makalilisang nga mananap nga milamoy. Kini lahi (diverse). Ang “gamayng sungay” sa bersikulo nuebe migula gikan sa usa sa mga dapit nga girepresentahan sa upat ka hangin ug mga pako, ug dili gikan sa usa sa mga sungay o mga inila.

Ang ikawalong kapitulo sa Daniel nagaingon nga “sa ulahing panahon sa ilang gingharian, sa dihang ang mga malapason mahiabut na sa kahingpitan, motindog ang usa ka hari nga mabangis ug nawong, ug nakasabut sa mangitngit nga mga pulong.” Sa “ulahing panahon sa ilang gingharian” (ang Gresya, nga nabungkag ngadto sa upat ka gingharian), sa panahon “sa dihang ang mga malapason mahiabut na sa kahingpitan,” motindog ang usa ka bag-ong hari.

“Ang matag nasod nga miabut sa entablado sa kalihokan gitugotan sa pag-okupar sa iyang dapit sa yuta, aron mahibaloan ang kamatuoran kon kini motuman ba sa mga katuyoan sa Magbalantay ug sa Balaan. Ang tagna nagsubay sa pagtungha ug pag-uswag sa dagkong mga imperyo sa kalibotan—Babilonia, Medo-Persia, Gresya, ug Roma. Sa matag usa niini, maingon man sa mga nasod nga dili kaayo gamhanan, ang kasaysayan nagbalikbalik sa iyang kaugalingon. Ang matag usa adunay panahon sa pagsulay; ang matag usa napakyas, ang iyang himaya nalawos, ang iyang gahum mipahawa.” Prophets and Kings, 535.

Sa katapusan (“ulahing panahon”) sa gingharian sa Gresya, sa dihang ang ilang takna sa pagsulay napuno na (“sa dihang ang mga malapason miabut na sa kahingpitan”), may motindog nga usa ka “hari nga mabangis ug dagway.” Kana nga hari makasabot sa “malalom nga mga pulong,” kay mosulti siya ug usa ka hingpit nga lahi nga pinulongan kay sa Hebreohanon sa mga Judio o sa Grego sa miaging gingharian, kay mosulti siya sa Latin. Kining gingharian giila na ni Moises ingon nga nasud nga magdala sa paglikos sa mga tuig 66 hangtod 70 AD, diin, uban sa ubang mga butang, ang gutom hilabihan ka makalilisang nga ang mga Judio mikaon sa ilang kaugalingong mga anak aron mabuhi.

Tungod kay wala ka mag-alagad kang Jehova nga imong Dios uban ang kalipay ug uban ang pagmaya sa kasingkasing, tungod sa kadagaya sa tanang butang; busa magaalagad ka sa imong mga kaaway nga ipadala ni Jehova batok kanimo, diha sa kagutom, ug sa kauhaw, ug sa kahubo, ug sa kakulang sa tanang butang; ug iyang ibutang ang yugo nga puthaw sa imong liog, hangtod nga iya kang laglagon. Si Jehova magapadala ug usa ka nasod batok kanimo gikan sa halayo, gikan sa kinatumyan sa yuta, nga matulin sama sa paglupad sa agila; usa ka nasod kansang pinulongan dili mo masabtan; usa ka nasod nga mabangis ug dagway, nga dili motahod sa tigulang, ni magpakita ug kalooy sa batan-on: ug iyang kan-on ang bunga sa imong

kahayupan, ug ang bunga sa imong yuta, hangtod nga ikaw malaglag: nga dili usab mabilin kanimo bisan trigo, bino, o lana, ni ang abut sa imong mga baka, ni ang mga panon sa imong mga karnero, hangtod nga iya kang malaglag. Ug iyang pagalikusan ka sa tanan mong mga ganghaan, hangtod nga mangahugno ang imong hataas ug kinutaan nga mga kuta, nga imong gisaligan, sa tibuok mong yuta: ug iyang pagalikusan ka sa tanan mong mga ganghaan sa tibuok mong yuta, nga gihatag ni Jehova nga imong Dios kanimo. Ug kan-on mo ang bunga sa imong kaugalingong lawas, ang unod sa imong mga anak nga lalake ug sa imong mga anak nga babaye, nga gihatag ni Jehova nga imong Dios kanimo, sa panahon sa paglikus ug sa kalisdanan nga igapahamtang sa imong mga kaaway kanimo. Deuteronomio 28:47–53.

Sa Daniel kapitulo dos, ang ikaupat nga gingharian girepresentahan pinaagi sa “puthaw,” ug giila ni Moises ang “usa ka nasod” nga magabutang ug “yugo nga puthaw” ibabaw sa mga Judio. Ang maong “nasod” “molaglag” sa mga Judio, ug kini mahimong matulin sama sa usa ka agila, diin ang agila mao ang simbolo sa Roma. Kini mahimong usa ka “nasod” “kansang pinulongan dili mo masabtan,” kay ang pinulongan niini mahimong “malalum nga mga pulong” alang sa mga Judio. Kini mahimong usa ka “nasod nga mabangis ug dagway” sumala sa gihulagway sa Daniel kapitulo otso isip usa ka “hari nga mabangis ug dagway.” Ug sa “paglibot” sa Jerusalem, gikaon sa mga Judio ang ilang “mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye.”

Giila ni Miller ang paganong Roma ingong gahum nga gitagna ni Moises, ug ingon nga ika-upat nga “puthaw” nga gingharian sa Daniel dos, ug ang “nasod” nga nagsulti ug Latin, dili Hebreohanon o Griyego. Wala maghimo si Miller ug kalainan tali sa ika-upat ug ika-lima nga gingharian sa tagna sa Biblia, kay alang kaniya silang duha usa lamang ka yano nga Roma. Busa human mitindog ang paganong Roma diha sa bersikulo baynte-trés, dili niya makita ang kalainan nga girepresentahan diha sa bersikulo baynte-kuwatro. Diha sa panan-awon ang gamayng sungay nag-usab-usab gikan sa pagkalalaki ngadto sa pagkababaye ug balik sa pagkalalaki ug sa pagkababaye sa mga bersikulo nuwebe hangtod dose, ug ang bersikulo baynte-trés nag-ila sa mga kinaiyang tagnaan sa paganong Roma, ang paghubad ni Gabriel diha sa bersikulo baynte-kuwatro naga-usab ngadto sa pambabayeng Roma. Ang gahum diha sa bersikulo baynte-kuwatro kinahanglan adunay “dakung gahum,” “apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahum: ug siya mangalaglag sa kahibulunganong paagi, ug mouswag, ug magabuhat, ug magalaglag sa mga gamhanan ug sa balaang katawhan.”

Ang Papal nga Roma pagahatagan sa gahum militar sa pagano nga Roma, ug laglagon niini ang katawhan sa Dios sulod sa usa ka libo duha ka gatus ug kan-uman ka tuig, sukad sa tuig 538 hangtod sa 1798. Kini molaglag sa “makapahibulong” nga paagi kay kini mao ang mananap nga “gikatingalahan sa tibuok kalibotan,” ug kini mao ang gahum nga “magabuhat ug magauswag” hangtod matuman ang unang kapungot nga “gitino” nga pagatapuson sa 1798.

Unya sa bersikulo baynte singko si Gabriel nagsunod sa pag-uyog tali sa duha ka gahum nga natukod na sa mga bersikulo nga iyang gihubad alang kang Daniel, ug pag-usab iyang gitumong ang iyang pamulong ngadto sa paganong Roma, nga pinaagi sa lahi nga matang sa “palisiya,” nagtigom sa iyang emperyo, sumala sa pagpamatuod sa tanang mga historyador. Ang “limbong” sa paganong Roma mao ang pagdani sa mga nasod sa pag-apil sa nagkadakong iyang emperyo, ug

gigamit niini ang saad sa kalinaw ug kauswagan aron matukod ang emperyo, dili sama sa nangaging mga emperyo nga napanday lamang pinaagi sa kusog militar. Ang paganong Roma usab “motindog batok sa Prinsipe sa mga prinsipe,” maingon sa gibuhat niini sa dihang gibutang niini si Cristo sa krus sa Kalbaryo.

Unya gihisgotan ni Gabriel ang duha ka mga panan-awon nga iyang gihubad alang kang Daniel, pinaagi sa pag-ila nga ang panan-awon nga “mareh” mahitungod sa pagpakita (ang duha ka libo ug tulo ka gatus ka adlaw) matuod, ug nga ang panan-awon nga “chazon” mahitungod sa pagyatak sa balaang puloy-anan ug sa panon sa pagano nga Roma ug sa papal nga Roma pagasirhan (patikan), “alang sa daghang mga adlaw” (hangtod sa panahon sa katapusan sa 1798).

Unya si Daniel nasakit sulod sa pipila ka panahon, ug dayon mibalik sa iyang buluhaton, apan wala gihapon niya masabti ang panan-awon nga “mareh,” nga mao ang panan-awon nga gisugo si Gabriel sa pagpahimulos kaniya sa pagsabot. Tungod niana mobalik si Gabriel sa kapitulo nuybe, aron tapuson ang iyang buluhaton sa pagpahimulos kang Daniel sa pagsabot sa panan-awon nga “mareh.”

Sa Daniel kapitulo nuwebe, si Daniel nagtoon sa profetikong Pulong ug nakasabut pinaagi sa mga sinulat ni Moises ug ni Jeremias. Gipaila ni Jeremias nga ang pagkabinihag diin siya atua molungtud ug kapitoan ka tuig.

Ug kining tibook yutaa mahimong biniyaan ug kahibulongan; ug kining mga nasud mag-alagad sa hari sa Babilonia sulod sa kapitoan ka tuig. Ug mahitabo, sa diha nga matuman na ang kapitoan ka tuig, nga silotan Ko ang hari sa Babilonia, ug kana nga nasud, nagaingon ang Ginoo, tungod sa ilang kasal-anan, ug ang yuta sa mga Caldeanhon, ug himoon Ko kini nga walay kataposang mga kabiniyaan. Jeremias 25:11, 12.

Sumala kang Moises, ang pagkabihag didto sa yuta sa kaaway mohaom sa panahon nga ang yuta magmalipayon sa iyang mga Adlawng Igpapahulay.

Ug himoon Ko ang yuta nga biniyaan ug awa-aw; ug ang inyong mga kaaway nga nagapuyo didto manghibulong tungod niini. Ug pagapatlaagon Ko kamo sa taliwala sa mga nasud, ug pagadaw-on Ko ang espada sunod kaninyo; ug ang inyong yuta mamahimong awa-aw, ug ang inyong mga siyudad mabiniyaan. Unya ang yuta makapahimulos sa iyang mga igpapahulay, samtang kini nagahigda nga biniyaan ug awa-aw, ug kamo atua sa yuta sa inyong mga kaaway; bisan pa niana ang yuta mopahulay, ug makapahimulos sa iyang mga igpapahulay. Sa tanang panahon nga kini magahigda nga biniyaan ug awa-aw, kini mopahulay; tungod kay wala kini makapahulay sa panahon sa inyong mga igpapahulay, sa diha nga nagpuyo kamo ibabaw niini. Leviticus 26:32–35.

Nasabtan ni Daniel gikan sa pulong nga profetiko sa Dios, pinasikad sa duha ka mga saksi, nga ang Iyang katawhan gipatibulaag ngadto sa yuta sa kaaway, sa maong panahon ang yuta makatagamtam sa iyang mga Adlaw nga Igpapahulay. Nasabtan niya ang nasabtan sa tagsulat sa Mga Cronica mahitungod sa kapitoan ka tuig ni Jeremias.

Ug ang mga nangalagiw gikan sa espada gidala niya nga bihag ngadto sa Babilonia; ug didto sila nahimong mga ulipon niya ug sa iyang mga anak hangtod sa paghari sa gingharian sa Persia: Aron matuman ang pulong sa Ginoo pinaagi sa baba ni Jeremias, hangtod nga ang yuta makapahimulos sa iyang mga adlaw nga igpapahulay: kay sa tibook nga panahon nga kini nahibiling biniyaan nagbantay kini sa adlaw nga igpapahulay, aron matuman ang kapitoan ka tuig. Karon sa nahaunang tuig ni Ciro nga hari sa Persia, aron matuman ang pulong sa Ginoo nga gisulti pinaagi sa baba ni Jeremias, ang Ginoo nagpukaw sa espiritu ni Ciro nga hari sa Persia, aron siya maghimo ug usa ka kamandoan sa tibook niyang gingharian, ug gisulat usab kini, nga nagaingon, Mao kini ang giingon ni Ciro nga hari sa Persia, Ang tanang gingharian sa yuta gihatag kanako sa Ginoong Dios sa langit; ug siya nagsugo kanako sa pagtukod alang kaniya ug usa ka balay sa Jerusalem, nga anaa sa Juda. Kinsa ba diha sa taliwala ninyo sa tanan niyang katawohan? Ang Ginoo nga iyang Dios magauban kaniya, ug paadtoa siya. 2 Cronicas 36:20–23.

Nasabtan ni Daniel nga ang kapitoan ka tuig sa pagkatibulaag diha sa yuta sa kaaway, samtang ang yuta nagapahimulos sa iyang mga Igpapahulay, gibase sa tunglo sa “pito ka pilo” diha sa Levitico 26, ug sa pagtuman niana nga pagsabot, iyang gituman ang gimando nga tambal nga gihatag didto alang niadtong sa kaulahian nahigmata sa ilang kahintang sa pagkatibulaag.

Ug sa ibabaw nila nga mahibiling buhi gikan kaninyo, ipadala ko ang kahuyang sa ilang mga kasingkasing didto sa mga yuta sa ilang mga kaaway; ug ang hinanali sa usa ka nauyog nga dahon magagukod kanila; ug mangalagiw sila, ingon sa pagkalagiw gikan sa espada; ug mangapukan sila bisan walay nagagukod. Ug mangapukan sila ang usa sa ibabaw sa usa, daw sa atubangan sa espada, bisan walay nagagukod; ug kamo walay gahum sa pagbarog sa atubangan sa inyong mga kaaway. Ug mangalaglag kamo sa taliwala sa mga nasud, ug ang yuta sa inyong mga kaaway magalamoy kaninyo. Ug sila nga mahibiling kaninyo mangaluya tungod sa ilang kasal-anan didto sa mga yuta sa inyong mga kaaway; ug usab tungod sa mga kasal-anan sa ilang mga amahan mangaluya sila uban kanila. Kong ilang isugid ang ilang kasal-anan, ug ang kasal-anan sa ilang mga amahan, uban sa ilang paglapas nga ilang gilapas batok kanako, ug usab nga sila naglakaw nga supak kanako; Ug nga ako usab naglakaw nga supak kanila, ug gidala ko sila ngadto sa yuta sa ilang mga kaaway; kong unya ang ilang mga kasingkasing nga walay sirkunsisyon mapaubsanon, ug unya dawaton nila ang silot sa ilang kasal-anan: Nan mahinumdoman ko ang akong tugon kang Jacob, ug usab ang akong tugon kang Isaac, ug usab ang akong tugon kang Abraham mahinumdoman ko; ug mahinumdoman ko ang yuta. Ang yuta usab biyaan nila, ug kini makatagamtam sa iyang mga adlaw nga igpapahulay, samtang kini magapabiling biniyaan nga walay kanila: ug dawaton nila ang silot sa ilang kasal-anan; tungod kay, bisan tungod gayud kay ilang gitamay ang akong mga tulomanon, ug tungod kay gidumtan sa ilang kalag ang akong kabalaoran. Ug bisan pa niana tanan, sa diha nga atua sila sa yuta sa ilang mga kaaway, dili ko sila isalikway, ni dumtan ko sila, aron sa paglaglag kanila sa hingpit, ug sa pagbungkag sa akong tugon uban kanila: kay ako mao ang Ginoo nga ilang Dios. Apan alang sa ilang kaayohan mahinumdoman ko ang tugon sa ilang mga katigulangan, nga akong gipagula gikan sa yuta sa Egipto sa atubangan sa mga nasud, aron ako mahimong ilang Dios: Ako mao ang Ginoo. Kini mao ang mga kabalaoran ug mga tulomanon ug mga kasugoan, nga gihimo sa Ginoo taliwala kaniya ug sa

mga anak sa Israel didto sa bukid sa Sinai pinaagi sa kamot ni Moises. Levitico 26:36–46.

Ang pag-ampo ni Daniel diha sa kapitulo nuebe naghisgot sa matag bahin sa tambag alang niadtong nakakaplag sa ilang kaugalingon nga natibulaag sa yuta sa kaaway. Kana nga pag-ampo kinahanglan ipahiuyon sa iyang pag-ampo diha sa kapitulo dos, kay uban sila nagrepresentar sa pag-ampo niadtong anaa sa Pinadayag kapitulo onse, nga nangamatay sa kadalanan niadtong dakong siyudad sa Sodoma ug Egipto, nga nakaplagan nga sila usab natibulaag. Sa pagtapos ni Daniel sa iyang pag-ampo, si Gabriel mibalik aron tapuson ang buluhaton sa paghubad sa panan-awon sa “march,” maingon nga ang Balaang Espiritu nagtuyo usab sa pagtuman alang sa duha ka mga saksi sa Pinadayag kapitulo onse.

Ug samtang nagasulti pa ako, ug nagaampo, ug nagasugid sa akong sala ug sa sala sa akong katawohan nga Israel, ug nagahalad sa akong pangamuyo sa atubangan ni Jehova nga akong Dios tungod sa balaang bukid sa akong Dios; oo, samtang nagasulti pa ako sa pag-ampo, ang tawo nga si Gabriel, nga akong nakita sa panan-awon sa sinugdan, nga gipaswift sa pagkalupad, mihikap kanako sa may panahon sa halad sa kahaponon. Ug iyang gipahibalo kanako, ug nakigsulti kanako, ug miingon, O Daniel, mianhi ako karon aron hatagan ikaw ug kaalam ug pagsabut. Daniel 9:20–22.

Padayonon nato kining pagtuon sa sunod nga artikulo.

“Sa dili pa madugay sa wala pa ang pagkapukan sa Babilonia, samtang si Daniel namalandong niining mga tagna ug nangita sa Dios alang sa pagsabot sa mga panahon, usa ka sunod-sunod nga mga panan-awon ang gihatag kaniya mahitungod sa pagtungha ug pagkapukan sa mga gingharian. Uban sa nahaunang panan-awon, sumala sa natala sa ikapito nga kapitulo sa basahon ni Daniel, gihatag ang usa ka hubad; apan dili ang tanan giklaro ngadto sa manalagna. ‘Ang akong mga hunahuna nakasamok kaayo kanako,’ iyang gisulat mahitungod sa iyang kasinatian niadtong panahona, ‘ug ang akong dagway nausab sa sulod nako: apan gitipigan ko ang maong butang sa akong kasingkasing.’ Daniel 7:28.”

“Pinaagi sa laing panan-awon, dugang nga kahayag ang gipadan-ag ibabaw sa mga hitabo sa umalabot; ug sa pagtak-op niining panan-awona nadungog ni Daniel ang ‘usa ka balaan nga nagsulti, ug may laing balaan nga miingon niadtong maong balaan nga nagsulti, Hangtud kanus-a ba ang panan-awon?’ Daniel 8:13. Ang tubag nga gihatag, ‘Ngadto sa duha ka libo ug tulo ka gatus ka adlaw; unya pagahinloan ang balaang puloy-anan’ (bersikulo 14), nagpuno kaniya sa kalibog. Sa dakung kakugi nangita siya sa kahulogan sa panan-awon. Dili niya masabtan ang kalambigitan sa kapitoan ka tuig nga pagkabinihag, sumala sa gitagna pinaagi kang Jeremias, ngadto sa duha ka libo ug tulo ka gatus ka tuig nga iyang nadungog sa panan-awon nga gipahayag sa langitnong bisita nga moagi una ang wala pa ang paghinlo sa balaang puloy-anan sa Dios. Ang manulonda nga si Gabriel mihatag kaniya ug bahin nga paghubad; apan sa dihang nadungog sa propeta ang mga pulong, ‘Ang panan-awon ... alang sa daghang mga adlaw,’ siya nahugno. ‘Ako si Daniel naluya,’ matod pa niya sa talaan sa iyang kasinatian, ‘ug nagsakit sa pipila ka mga adlaw; human niana mitindog ako, ug gihimo ang buluhaton sa hari; ug nahingangha ako sa panan-awon, apan walay nakasabot niini.’ Mga bersikulo 26, 27.”

“Sa gihapon nabug-atan tungod sa Israel, si Daniel misusi pag-usab sa mga tagna ni Jeremias. Hilabihan ka tin-aw kini—ingon ka tin-aw nga iyang nasabtan pinaagi niining mga pagpamatuod nga nasulat sa mga basahon ‘ang gidaghanon sa mga tuig, mahitungod niini miabut ang pulong sa Ginoo kang Jeremias nga manalagna, nga tumanon Niya ang kapitoan ka tuig sa pagkalaglag sa Jerusalem.’ Daniel 9:2.

“Uban sa pagtuo nga natukod diha sa malig-on nga pulong sa tagna, si Daniel nagpakilooy sa Ginoo alang sa madali nga katumanan niining mga saad. Nagpakilooy siya nga mapanalipdan ang kadunggan sa Dios. Sa iyang pag-ampo iyang hingpit nga giila ang iyang kaugalingon uban niadtong mga napakyas sa katuyoan nga diosnon, nga gisugid ang ilang mga sala ingon nga iya usab.” Prophets and Kings, 553, 554.